İşlevli Söz Varlığı: Şart, Sebep, Olumsuzluk, Benzerlik

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **eğer, -sa (olursa)**
Pikniğe gitmek, havanın güzel olması şartına bağlanmıştır.

2. **B**
"-sa" eki otobüse yetişmeyi erken kalkma şartına bağlar. A'da sebep, C'de olumsuzluk, D'de benzerlik vardır.

3. **a) Yağmur yağması b) -dığı için**
Sebep bildiren ifadeler "Niçin?" sorusuna cevap verir.

4. **hayır, -ma (okumadım), yok**
Olumsuzluk kelimelerle (hayır, yok) ya da eklerle (-ma/-me) sağlanabilir.

5. **âdeta, gibi**
Çocukların sesleri şarkıya benzetilmiştir.

6. **Şart: şayet, -dıkça · Sebep: çünkü, bu yüzden · Olumsuzluk: asla, değil · Benzerlik: sanki, gibi**
Her ifade cümlede kurduğu anlam ilişkisine göre gruplanır.

7. **D – Y – D – D**
"Sanki" benzerlik bildirir.

8. **Eğer / Şayet**
Cümlede "-sen" ekiyle birlikte şart anlamı güçlenir.

9. **A**
"-dan dolayı" ellerin üşümesinin nedenini bildirir.

10. **Örnek: Teşekkür ederim ama bu cumartesi gelemem, ailemle köye gideceğiz. Başka bir gün mutlaka birlikte bineriz!**
Olumsuz cevap verirken nazik ifadeler ve bir öneri kullanmak iletişimi güçlendirir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **Düzenli su içersek vücudumuz daha sağlıklı çalışır.**
"-sa/-se" eki birinci cümleyi ikincinin şartı hâline getirir.

12 **Yol kaygan olduğu için yavaş yürüdük.**
"Yol kaygandı, bu yüzden yavaş yürüdük." de doğrudur.

13 **âdeta, gibi, sanki, kadar**
Fener bekçiye, ışık göz kırpan birine, görevlinin sabrı fenerin sabrına benzetilmiştir.

14 **gelemem (-me), bitmedi (-me), olmaz, hiç, yok**
"Maalesef" üzüntü bildirir; olumsuzluk ise ekler ve kelimelerle sağlanmıştır.

15 **D**
"Gibi" benzerlik bildirir.

16 **Örnek: Ağaç diktikçe havamız daha temiz olur.**
"-dikçe" eki, bir durumun diğerine bağlı olarak artmasını anlatır.

17 **1 – b 2 – c 3 – ç 4 – a**
"-dığı için" sebep, "ne... ne..." olumsuzluk, "gibi" benzerlik, "şu şartla" şart bildirir.

18 **C**
Odanın soğumasının nedeni pencerenin açık kalmasıdır.

19 **Çok çalışmak düşük notun sebebi olamaz. Düzeltme: "Ali yeterince çalışmadığı için sınavdan düşük not aldı."**
"Ali çok çalışmasına rağmen sınavdan düşük not aldı." da doğru bir düzeltmedir.

20 **Örnek: Bilgisayarımı sana veririm, şu şartla: İşin bitince hemen geri getireceksin.**
Bu ifadeden sonra şart açıkça belirtilir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B**
Şartlar zincir hâlindedir: panel kurulursa → fatura azalır → kitap alınır → kütüphane daha çok kullanılır.

22 **kurulursa, azalırsa, gelirse – 3 tane**
Her cümle, bir sonraki olayın şartını bildirir.

23 **a) 31 b) Örnek: Salı günü kütüphanenin duvarları boyandığı için gelen öğrenci sayısı azaldı.**
42 - 11 = 31

24 **A**
"-duğu için" sebep, "giymezsen" şart bildirir. D'de yalnızca sebep vardır.

25 **Örnek: Teneffüste bahçe âdeta bir arı kovanı gibi vızıldıyordu.**
gibi, sanki, âdeta, kadar gibi ifadelerden ikisi kullanılmalıdır.

26 **C**
"Git-me-dik" kelimesinde olumsuzluk eki vardır. Diğerlerinde olumsuzluk "değil, yok, hayır" kelimeleriyle sağlanmıştır.

27 **Kar yağarsa okullar tatil olur.**
Sebep bildiren "-dığı için" yerine şart bildiren "-sa" eki kullanılır.

28 **D**
III. cümledeki "almaz" kelimesi olumsuzluk bildirir. I'de âdeta/gibi, II'de çünkü, III'te gelirse vardır.

29 **Örnek: Yapay zekâyı doğru kullanırsak işlerimiz kolaylaşır. Hızlı çalıştığı için zamandan tasarruf ettirir. Ancak her söylediği doğru değildir.**
Şart: -sa/-se, eğer · Sebep: -dığı için, çünkü · Olumsuzluk: değil, yok, -ma/-me

30 **A**
Kelime öğrenmenin artması kitap okuma şartına bağlanmıştır ("okur-sa-k"). "O kadar" burada benzerlik değil, ölçü bildirir.